

Javaslat a

Az egykori sümegi férfi kézilabda csapat története

települési/tájéegységi/ágazati¹

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Sümegi János (név)

..... (aláírás)

Sümeg, 2024. október 2. (település, dátum)

(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Sümei János egykori kézilabdás

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Sümei János

Levelezési cím: 8330 Sümeg, Balogh Lajos u. 2.

Telefonszám: +36309395440

E-mail cím: sumike0525@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Az egykori sümei férfi kézilabda csapat története

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:²:

☐ agrár- és
élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki
megoldások	☐ kulturális örökség	☐ <u>sport</u>
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

A szakterületi besorolás indoklása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

☐ igen	☐ <u>nem</u>
- amely nemzetiség³:

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye⁴:

Sümeg

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

☐ <u>települési</u>	☐ tájegységi	☐ ágazati

amely értéktár neve: Sümeg Települési Értéktár

2

Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

3

Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

4

Ha nem pontosan megnevezhető a fellelhetőség helye, akkor pl. az azzal kapcsolatos dokumentumok, hagyaték hol található meg, vagy pl. egy adott szervezet vezetőjének címe, ha nincs hivatalos székhely.

6. A **nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása**, egyedi jellemzőinek és történetének leírása⁵, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A sümegi férfi kézilabda csapat története

A kisváros sportéletét 1950 után meg kellett szervezni, miután Sümeg is járási székhely lett a Veszprém megyéhez csatolásakor. A forradalom utáni években csak az iskolai sportéletre korlátozódott a sümegiei sport iránti igénye.

A felnőtt lakosság az Uzsa Építők által szponzorált és irányított labdarugó csapat mérkőzésein szurkolhatott.

Sümegen felnőtt sportegyesület ekkor még nem volt, de az 1959. február 20-i gyűlésen már megfogalmazódott ennek igénye, és az 1960. október 29-i újság (Veszprémi Napló) tanúsága szerint időközben megalakult és újjászerveződött a sümegi sportélet. Ekkortól lett önálló sümegi futball-egyesülete, és megszervezték a kispályás kézilabda csapatot is. Vörös Meteor elnevezést kapta.

A kézilabda csapat megszervezését Sojnoczki József ifjúsági vezető vállalta magára, de ebben segítettek neki Erzse Árpád és a járási hivatal sport iránt elkötelezett vezetői is, valamint a technikai feltételeket segítette a sümegi Építőipari Vállalat is.

1960-ban az első megalakult csapat tagjai a következők voltak: Sojnoczki József (Soli), Molnár József (Szig), Csizsár Ferenc, Tobak István, Erzse Árpád, Németh László (Kukesz), Bikszádi István, Berkes Károly, Tóth József (Dodi), Biber Jenő. A csapat edzője Sojnoczki József lett.

Ehhez a csapathoz csatlakoztak a későbbiek folyamán a többi „öreg”: Belényesi Barnabás, Lancz János, Varga Ferenc (Cóbel), Ábel László, Németh Sándor, Furger Ferenc, Dörnyei Sándor, Kulcsár István, Fenyő István. Aztán folyamatosan a többi, még mindig „öreg”: Nemess József (Főnök), Fülöp Tamás, Horváth István (Guszt), Czafit Ferenc, Baráth Károly (Doksza), Szabó Gyula, Szijártó Lajos, Marton Lajos, Szabó László (Szasp), Sojnoczki János (Kissoli), Rózsa Ferenc (Pucúr), Nyíró Tamás, Szindekovichs Ferenc, Kovács László (Csambi). Majd következtek a „fiatalok”: Horváth K. András, Pintér Olivér, Balogh László, Búzás Gyula, Kovács István (Hippi), Kovács Károly, Sümegi János, Németh János, Baráth József, Cserti József, Bártfai László, Halász Géza, Csiza István, Kovács József (Bubu), Markó István (Kismanó), Papp György, Szi Andor János, Oszkó Zoltán, és megérkezett Kesztyeli Tamás is.

Nagy előrelépést jelentett a csapat minőségi tevékenységében az, hogy az Ady iskola udvarán a szülők és a Tanácsi Építő Vállalat megépítette a salakos kézilabda pályát. Ettől kezdve a csapat ott játszhatott. Ez 1960-61-ben történt.

⁵ Felhívjuk a javaslattevők figyelmét, hogy amennyiben a javasolt értékről kevés a fellelhető és hozzáférhető forrásanyag, érdemes a beadvány szöveges kifejtését a teljességre törekedve elkészíteni, hiszen a jövőben ez a beadvány szolgálhat helytörténeti kutatások alapjául. A sorok bármilyen mértékben bővíthetők.

A sümegi kézilabda csapat folyamatosan részt vett különböző versenyeken, például a Georgikon Kupán, ami évenként került megrendezésre.

A nemrég megalakult felnőtt kézilabda csapatot a kezdeti években Sojnoczki József és Erzse Árpád vezette és edzette. Mivel még nem volt gyakorlatuk, szakkönyvekből és saját elképzeléseik alapján készítették el az edzési és felkészülési programot.

Ezek az évek a vidéki kézilabda életében a falusi sportolók országos megmérettetésének időszakai voltak.

1961-ben erre a versengésre a sümegi kézilabda csapat is benevezett. A járási és megyei rendezvényt megnyerték. Ekkor még területi megmérettetés nem volt, így egyenes ágon kerültek az országos döntőbe. A csoportmérkőzések közül kettőt megnyerve, egyet elveszítve bejutottak az egyenes kiesési verseny csapatai közé, de a következő mérkőzést Környe csapata ellen elveszítve kiestek.

Ám eddigi erőfeszítéseik és eredményeik alapján a Veszprém Megyei Kézilabda Szövetség felkérte a szakosztályt a megyei I. osztályú bajnokságban való indulásra, aminek örömmel eleget tettek, így bekerültek a megyei kézilabda élet vérkeringésébe.

Rendszeresen indultak pl. a Helikon Kupákon is. 1965-ben vagy '66-ban meg is nyerték a Helikon Kupát. Megjegyzem, a csapat legjobbja Fülöp Tomi volt, egyszerűen nem tudták tartani az ellenfél védői.

A kupán részt vevő csapatok: Székesfehérvári Szondi SE, Keszthelyi Haladás, Marcali Honvéd, Zegerszegi Dózsa, Sümegi Vörös Meteor.

A csapat tagjai (még ha nem is teljes a felsorolás): Horváth István, Varga Ferenc, Czafit Ferenc, Fülöp Tamás, Szabó Gyula, Furger Ferenc, Erzse Árpád, Dörnyei Sándor, Kulcsár István, Sojnoczki József, Sojnoczki János, Baráth Károly.

A járási sportszövetség akkori irányítója (Pálmai József) és a csapatot fenntartó ÁFÉSZ gazdasági felelőse (Holló Miklós) is segítette a csapat minőségi fejlődését. Kezdeményezték, hogy egy főt lehessen beiskoláztatni kézilabda edzői tanfolyamra, és erre a tanfolyamra Erzse Árpád tudott vállalkozni, aminek helyszíne Tata volt.

Ezután a csapatot kettesben vezették: edzői és szakosztályi minőségben.

Ezek voltak a felnőttek. De az 1960-as évek közepén az iskolákban is volt vetélkedés kézilabdában. Rendszeresek voltak a Megyei Úttörő Olimpiák. A Ramis igazgató (Pintér László) felkereste és felkérte Erzse Árpádot, hogy szervezze meg a sümegi kézilabdás diákok versenyre való felkészítését. A következő diákok voltak a csapat tagjai: Balogh László, Szabó László, Horváth K. András, Sojnoczki János, „Rozsi” (Németh Ferenc), Horváth Ferenc (Luji), Rózsa Ferenc, Pintér Olivér, Jankovics Kristóf, Bogár Lajos. Egyik évben meg is nyerte a csapat az Úttörő Olimpiát.

Egy új versenykiírás az Úttörő csapatok Dunántúli Kupája elnevezést kapta, Pápán szervezték meg, és az első helyezést itt Sümeg csapata nyerte el. Ezen években a csapat mindig részt vett a megyei bajnokságokban is, szinte örök szomszéd-harcot vívtak a tapolcai csapattal.

A csapat vezetőinek arra is volt energiája, hogy rendszeresen megszervezze az „Április 4. Kupát” (Addigra már a csapat saját erőből, kétkezi munkával megépítette a haraszti salakos kézilabda pályát is: 1962-64-ben.) Ezt 2 pályán szervezték le, az Ady iskolai és a haraszti pályán. Ez a versenykiírás 3-4 éven keresztül élt.

A haraszti pálya elkészülte után a csapat neve is változott: Sümegi Volán volt a névadó.

1968-ban változás történt a csapat vezetésében: Erzse Árpád megnősült, és még munkahelyet is váltott, így elhagyta a csapatot.

Az 1960-as évek végén és az 1970-es évek elején történtek mozgások a csapatban: a legjobb játékosokat elvitték Keszthelyre, Tapolcára és Várpalotára .

Volt olyan termékeny időszak a csapatnak, mikor a megyei kiírásokban három osztályban is versenyeztek a sümegi fiatalok. A megyei I. osztályban a nagycsapat, a megyei II. osztályban a tartalék csapat, és a járási bajnokságban az általános iskolás csapat szerepelt.

Többször – éves rendszerességgel – indult a csapat a Magyar Népköztársaság Kupában (MNK) is, és elég sokáig bennmaradtak. Egyik emlékezetes csatájuk a Vörös Meteor Egyetértéssel volt. Ez egy élvonalbeli NB-I-es csapat, és itt játszott a többszörös gólkirály, Gubányi Ernő is. Viszonylag szoros mérkőzést játszottak velük, így a legjobb 8 között estek ki a sorozatból.

Aztán jött egy nevezetes év: 1974. Ez év nyarán elhunyt az edző, Sojnoczki József. Edzés levezetése közben a pályán lett rosszul, bevitették a kórházba, de már nem élte túl.

Itt álljuk meg egy pillanatra, és áldozunk emlékének néhány sort. Sojnoczki József volt az, aki az 1950-es évek végén a fejébe vette, hogy a Sümegen élő embereknek is szükségük lehet fejlettebb sportéletre. Gondolatait tett követte, s – kiváló szervező lévén – 1959-60-ra már sümegi sportegyesület jött létre, és az ő vezetésével a kézilabda szakosztály is működött. Hatalmas szerepe volt abban, hogy az általa létrehozott csapat állandó fejlődés mellett idáig eljutott.

Igen ám, de az 1974-es évben beneveztek a Falusi Dolgozó Szpartakiádja versenybe. A megyei kiírást megnyerték, majd a területi döntőt Szombathelyre szervezték. Mivel Sojnoczki József közben elhunyt, a csapat felkészítésére visszajött Erzse Árpád, és vele vettek részt a területi döntőn. Vas megye, Zala megye és Győr-Sopron megye csapatait legyőzve mehettek tovább az országos döntőre, ami Szegeden volt 1974. augusztus 20-án. A csoport mérkőzéseken túljutva a döntőt Siklós csapatával játszották, akik az előző évben még NBII.-t játszottak. Tisztes eredménnyel, csak 21-16-ra kapott ki a sümegi csapat. Talán ez volt a csapat eredményessége szempontjából a csúcs, az országos 2. helyezés.

A Szegeden játszó csapat tagjai: Sümegi János, Németh János (kapusok), a mezőnyben Kulcsár István, Kovács László, Furger Ferenc, Papp György, Szabó Gyula, Szabó László, Buzás Gyula, Baráth József, Szindekovics Ferenc, Varga Ferenc és Keszthelyi Tamás (játékos edző).

Aztán szép lassan elfogyott a lelkesedés – nem volt már köztük a csapat lelke és motorja –, és az anyagi támogatás is erősen megcsappant. A befejezésben még elég nagy hatásfokkal az is közre játszott, hogy megszűnt a „kinti” pályákon a kézilabda, Sümegen pedig nem volt a szabályozásnak megfelelő kézilabda csarnok.

Aztán még 4-5 évig kitartott a csapat, de ez már csak olyan – sportnyelven szólva – levezetésféle volt. A csapat vezetését Szalai Gyula testnevelő tanár vette át, a megyei I. osztályban vitézkedtek. A haraszti pálya megszűnt, nem volt saját pálya, megtűrt vendég volt a kórház salakos pályáján. A csapat vagy összegyűlt megfelelő létszámban, vagy éppen nem, de még indult a megyei bajnokságban. (Kicsit megalázó volt, hogy a vendég csapatnak úgy kellett átmásznia a kórház kerítésén, hogy a pályára eljusson.)

Volt még egy utolsó fellángolása a csapatnak, de már idegen tollakkal felvértezve. 1985-ben a sümegi TSZ benevezett a Szabadföld Kupába, és még utoljára összejött a csapat. Az országos döntőig eljutottak, ami Szolnokon lett megrendezve.

A szolnoki csapat tagjai: Dörnyei Sándor, Bártfai László, Baráth Károly, Németh János, Sojnóczki János, Kulcsár István, Halász Géza, Cserti József, Sümegi János, Kovács István, Kovács József és Csiza István. A csapat vezetője: Fodor Géza elnökhelyettes, sportvezető volt.

Ez a momentum volt a sümegi férfi kézilabda csapat utolsó, nagyobb sikere.

A dicső múltnak ilyen befejezetlen vége lett...

Néhány eseménytelenebb évtizeddel később, a 65 éves évforduló emlékére (1959 februárjában alakult meg ugyanis Sümegen a Vörös Meteor sportkör, ami egyben a sümegi kézilabda kezdetét is jelentette) egy közös beszélgetésre újra összeültek az alapító „öregek”, majd későbbi játékosok összesen 16-an. Megemlékeztek az égi pályákon játszó társakról is, majd meghallgatták a jelenlegi kézilabda újra indulásának történetét (Sümegi János összefoglalóját), és közösen meglátogatták az új Kézilabda Munkacsarnokot. És ha már ott voltak, felelevenítették régi tudásukat: kicsit játszottak, majd egy közös fotóra is összeálltak. A csarnok bejárása során még jobban feltörték a régi emlékek a korábbi mérkőzésekről, tornákról, utazásokról. Mindenki elmondta, hogy ki mire volt a legbüszkébb pályafutása alatt, mi volt a legjobb eredmény, amit elért, elértek. A többség egyöntetűen az akkor még létező Spartakiádé játékok két országos döntőjének (Szeged és Szolnok) a részvételét jelölték meg, de volt, aki a Magyar Kupa legjobb 8 közé való jutását tartotta számára legfontosabbnak.

Elmesélték, hogy annak idején milyen volt esőben, hóban edzeni, hogyan festették fel – nem csak a mérkőzésekre, hanem az edzésekre is – a pályát, milyenek voltak az akkori labdák, hogyan váltak nyálkássá, sárossá, nehézzé a külső időjárási viszonyok miatt...

Összejövetelükkel megmutatták, hogy milyen is egy igazi csapat, mert ez a csapat így 65 év távlatában továbbra is egy csapat maradt, példát mutatva a mostani sportoló fiataliságnak, hogy így is lehet, illetve így kell, kellene csinálni!

7. Indokolás⁶ az értéktárba történő felvétel mellett:

A kézilabdasport települési története újjáéledni látszik az elmúlt években. Formálódik egy új generáció, a jövő reménységei. A két évvel ezelőtt elkészült új Kézilabda Munkacsarnok és a veszprémi szakmai felügyelet lehetővé teszi a sümegi kézilabda újjáéledését. Tudnunk kell azonban, hogy településünkön nem minden előzmény nélküli ez a történet. Érdemes emlékezetünkbe idézni a sümegi kézilabda „hőskorát”, hogy ne felejtsük el harcaikat, eredményeiket.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)⁷:

<https://www.facebook.com/groups/1035265253233638>

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe⁸:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe(i) vagy audiovizuális-dokumentációja:

Álló sor, balról: Varga Ferenc, Dörnyei Sándor, Szabó László, Balogh László, Horváth-Kis András, Szabó Gyula, Scher János, Sojnoczki József.
Guggolnak: Ábel László, Szindekovics Ferenc, Kocsis Károly, Furger Ferenc.

⁶ Egyetlen mondatban, röviden összefoglalva.

⁷ Interneten megtalálható források linkjei is, ha vannak ilyenek.

⁸ Ha van ilyen.

Álló sor, balról: Dörnyei Sándor, Bártfai László, Baráth Károly, Németh János, Solynoczki János,
Kulcsár István, Fodor Géza /vezető/, Bocskai László /gkv./
Guggolnak: Halász Géza, Cserti József, Sümegi János, Kovács István, Kovács József, Csiza István
(Szolnoki döntőn)

2024-ben a találkozón készült csoportkép

Mindazok, akik a csapatot alkották

Ábel László (Blü)	beálló, szélső
Balogh László	kapus
Baráth József	beállós, balszélső
Baráth Károly (Doksza)	jobb 3
Bártfai László	bal 2
Belényesi Barnabás	beállós, balszélső
Bíber Jenő	kapus
Bikszádi István	bal 2, bal 3
Buzás Gyula	bal 2
Czafit Ferenc	balszélső
Cserti József	jobb 2
Csiszár Ferenc	jobb 2, jobb 3
Csizsa István	bal 3
Dörnyei Sándor (Manó)	bal 2, bal 3
Erzse Árpád (Papi)	edző, szako.vez., bal 2, bal 3
Furger Ferenc (Furuc)	beállós, jobbszélső
Fülöp Tamás	bal 2, jobb 3

Halász Géza	bal 2
Horváth Ferenc (Rozsdi)	bal 2, bal 3
Horváth Ferenc (Luji)	jobb szélső
Horváth István (Gusztí)	kapus
Horváth Kiss András	bal 3
Horváth Tamás	kapus
Jankovics Kristóf	kapus
Keszthelyi Tamás	jobb 3, bal 3, játékos edző
Kovács István (Hippi)	bal 2
Kovács József (Bubu)	bal 2
Kovács Károly	kapus
Kovács László (Csambi)	jobb 2, bal 2
Kulcsár István (Jóságos)	beállós
Lancz János	szélső, beállós
Lánczki Tibor	szako.vezető
Makrai Lajos	szako.vezető
Markó István (Kismanó)	bal 2
Marton Lajos	bal 3
Molnár József (Szigí)	jobb szélső
Nemess József (Főnök)	kapus
Németh János	kapus
Németh László	bal 2, bal 3
Németh Sándor	beállós
Németh Zoltán	bal 3
Nyíró Tamás	jobb 2
Orosházi András	kapus
Oszkó Zoltán	bal 2, szélső
Pintér Olivér	jobb 3
Rózsa Ferenc (Pucúr)	jobb 3, bal 3
Sojnoczki János (Kissoli)	balszélső, bal 2
Sojnoczki József (Soli)	edző, szako.vezető, bal 2
Sümegi János	kapus, szako.vezető
Szabó Gyula	jobb 3, bal 3
Szabó László (Szaspa)	jobb 3, bal 2
Szalai Gyula	edző
Szindekovichs Ferenc	szélső, beállós
Tobak István	beállós
Tóth József (Dodi)	bal 3, jobb 3
Varga Ferenc (Cóbel)	jobb szélső, jobb 2

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés m) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek⁹

3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat:

X A javaslatban szereplő adatok, szövegek és fényképek további felhasználásához, nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok.

4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

□ A javaslatban szereplő nem saját készítésű fényképek készítője:, további felhasználásukhoz hozzájárulását adta.

⁹ Ajánlólevélre csak akkor van szükség, ha a Sümeg Települési Értéktár Bizottság döntése értelmében az elfogadott települési érték tovább delegálandó megyei vagy magasabb szintre.